

Datum	Vår beteckning
2023-04-26	KS 18/0120

Samrådsredogörelse del 1
Planprogram för Klockaren och Härneviage
Bro
Upplands-Bro kommun

Innehållsförteckning

Bakgrund till detaljplanarbetet.....	2
Planens syfte och huvuddrag	2
Hur samrådet har bedrivits	2
Inkomna synpunkter, lista	3
Inkomna synpunkter med kommentarer.....	4
Statliga myndigheter.....	4
Kommunala nämnder.....	8
Övriga remissinstanser.....	13
Privatpersoner och övriga.....	16
Resultat av samrådet	20
Underlagsmaterial.....	20

Bilaga 1 (Länsstyrelsens synpunkter på detaljplaneförslaget)

Bakgrund till detaljplanearbetet

Samhällsbyggnadskontoret gav den 29 maj 2019 §30 samhällsbyggnadschef planuppdrag för bostadsbebyggelse för två, av fyra önskade områden; Klockaren och Härneviage. För dessa två delområdena har enheten Samhällsutvecklingsprojekt tagit fram ett planprogram som ska beskriva förutsättningarna och inriktningarna för det kommande detaljplanearbetet. Programmet handläggs genom utökat förfarande enligt PBL 2010:900.

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med planprogrammet är att studera möjlig utbyggnad av bostadsbebyggelse med trafikstruktur. Programmet anger riktlinjer för framtagande av de kommande nya detaljplanerna för dessa områden. Syftet är även att bredda kommunens beslutsunderlag och att synpunkter från berörda ska komma fram i ett tidigt skede av planarbetet.

Hur samrådet har bedrivits

Samhällsbyggnadsutskottet beslutade 27 oktober 2021 §56 att sända ut förslag till planprogram för Klockaren och Härneviage nr 13702, på samråd enligt regler i plan- och bygglagen kap 5 § 11.

Planprogrammet var under tiden måndag den 28 februari 2022 – torsdag den 31 mars 2022 utsänt för samråd och skickades till berörda fastighetsägare samt myndigheter m.m. enligt remisslista. Under remisstiden var planprogrammet utställt i kommunhuset på i Kungsängens centrum, i Brohuset, samt på kommunens webbplats www.upplands-bro.se/dpklockarenochharneviage. Samrådet annonserades i Mitt i Upplands-Bro den 5 mars 2022.

Öppet hus hölls **torsdag den 10 mars 2022, klockan 17:00-18:30**. Cirka 10 personer deltog.

Godkännande av detaljplaneprogrammet

Detaljplaneprogrammet togs upp för godkännande i Kommunfullmäktige den 31 maj 2022. Kommunfullmäktige beslutade att inte godkänna programmet i maj 2022. Efter detta har programmet reviderats. Programmet kommer därefter att föreslås för godkännande på nytt. Godkännande av programmet beräknas ske i kvartal 2 2023. I och med att programmet har reviderats har även samrådsredogörelsen reviderats. Revideringar i samrådsredogörelsen har markerats med blå text.

Inkomna synpunkter, lista

Med anledning av förslaget till detaljplan har 25 synpunkter inkommit till kommunen. Av dessa inkom 2 synpunkter efter samrådsperiodens slut. Sena synpunkter behandlas på samma sätt som de synpunkter som inkommit under remisstiden.

Skrivelseerna är numrerade i följande ordning:

Statliga myndigheter

1	Länsstyrelsen i Stockholms län	inkom 2022-04-14
2	Lantmäteriet	inkom 2022-03-08
3	Trafikverket	inkom 2022-03-31

Kommunala nämnder

4	Kultur- och fritidsnämnden	inkom 2022-03-23
5	Socialnämnden	inkom 2022-03-31
6	Äldre- och omsorgsnämnden	inkom 2022-03-31
7	Tekniska nämnden	inkom 2022-03-29
8	Bygg- och miljönämnden	inkom 2022-05-04

Övriga remissinstanser

9	Vattenfall Eldistribution AB	inkom 2022-03-02
10	Skogsstyrelsen	inkom 2022-03-03
11	Käppalaförbundet	inkom 2022-03-17
12	Upplands-Bro Villaägarförening	inkom 2022-03-21
13	E.ON Energiinfrastruktur	inkom 2022-03-21
14	Region Stockholm	inkom 2022-03-22
15	Svenska kraftnät	inkom 2022-03-23
16	E.on	inkom 2022-03-25
17	Skanova	inkom 2022-03-25
18	Naturskyddsföreningen Upplands-Bro	inkom 2022-03-27

Privatpersoner och övriga

19	Privatperson 1	inkom 2022-02-28
20	Privatperson 1	inkom 2022-03-27
21	Privatperson 2	inkom 2022-02-28
22	Privatperson 3	inkom 2022-03-11
23	Svenska kyrkan Bro församling	inkom 2022-03-30
24	Privatperson 4	inkom 2022-03-13

Inkomna synpunkter med kommentarer

I det följande kommenteras synpunkter på förslag till planprogram för Klockaren Härneviage. Synpunkter som inte innebär särskilda överväganden med avseende på planens utformning eller innehåll, kommenteras inte i sak. Synpunkterna redovisas kortfattat utan inbördes rangordning. För den fullständiga lydelsen av respektive synpunkt hänvisas till de ursprungliga synpunkterna som kan erhållas från kommunen. I omedelbar anslutning till inkomna synpunkter redovisas kommunens/samhällsbyggnadskontorets/samhällsutvecklingsprojekts kommentarer.

Statliga myndigheter

1 Länsstyrelsen i Stockholms län inkom 2022-04-14

- 1.1 Inför kommande detaljplanering behöver kommunen särskilt beakta miljö kvalitetsnormer för vatten, buller, översvämningssrisk och geotekniska risker.
- 1.2 Länsstyrelsen lämnar även rådgivande synpunkter kopplade till riksintresse Mälaren med öar och stränder, kulturmiljö och transporter med farligt gods. Vidare lämnar Länsstyrelsen synpunkter på planens genomförbarhet avseende fornlämningar, naturmiljö, biotopskydd och artskydd.
- 1.3 Länsstyrelsen har, i detta skede, följande synpunkter på de områden som Länsstyrelsen senare har att bevaka enligt 11 kap. 10 § PBL vid detaljplaneskedet.
- 1.4 Aktuella områden avvattnas till vattenförekomsten Mälaren-Görväln via Brobäcken som mynnar i Natura 2000 området Broviken (SE0110130). Broviken är ett så kallat vattenanknutet Natura 2000-område, vilket innebär att dess bevarandemål samtidigt är miljö kvalitetsnormer för vatten. Bevarandemålet för Broviken är gynnsam bevarandestatus för naturtypen 3150 *Naturligt näringsrika sjöar*. Vad som kännetecknar gynnsam bevarandestatus definieras i bevarandeplanen för området¹.
- 1.5 Mälaren-Görväln har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Flera kvalitetsfaktorer är klassificerade i den sämsta statusklassen vilket innebär att koncentrationen av dessa ämnen inte får öka ytterligare. Det gäller koppar, PFOS, PBDE, kvicksilver, antracen, kadmium, bly och tbt. Hanteringen av dagvattnet behöver anpassas i kommande detaljplanering så att belastningen av dessa ämnen inte ökar. De övergripande dagvattenlösningar som föreslås i programmet har goda förutsättningar att uppfylla detta mål, men det är viktigt att dagvattenhanteringen utreds utförligt i kommande detaljplanering så att målet kan nås. Kommunen behöver även ta hänsyn till den kumulativa påverkan på recipienten, då omkringliggande detaljplaner (bland annat Trädgårdsstaden) riskerar att öka belastningen.
- 1.6 Vi vill också upplysa om att från och med den 22 december 2021 gäller nya föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster varför uppgifterna om ekologisk status, kemisk status och miljö kvalitetsnormer är inaktuella (se <https://viss.lansstyrelsen.se/>). En skillnad mot tidigare är att miljö kvalitetsnormen nu kan skilja sig åt mellan olika kvalitetsfaktorer och påverkanstryck för samma vattenförekomst. Det möjliggör att de kvalitetsfaktorer som är svåra att förbättra till det ursprungliga måläret (2015) kan medges en tidsfrist eller få mindre stränga krav. Kommunen behöver visa hur planen påverkar möjligheten att följa samtliga miljö kvalitetsnormer för berörda vattenförekomster.
- 1.7 I planprogrammet redovisas Ginnlögs väg och Mälarbanan som de aktuella bullerkällorna för områdena. I programområdet Härneviage föreslås stadsradhus i tre våningar närmst Ginnlögs väg. Dessa föreslås utformas som u-formade kvarter för att skydda mot trafikbullret. Inför kommande detaljplanering behöver kommunen särskilt beakta utformningen av kvarterens hörn så att samtliga lägenheter får tillgång till en tyst sida där

- minst hälften av boningsrummen är vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids.
- 1.8 Inför kommande detaljplanering behöver kommunen även beakta eventuell bulleralstring från Bro pendeltågsstation, befintliga idrottsplatser och intilliggande verksamhetsområden.
- 1.9 Med föreslagen bebyggelse kommer andelen hårdgjord yta att öka. Inom programområdet Klockaren finns en höjdrygg i öst-västlig riktning vilket medför att avrinningsstråken för planområdet rinner mot befintliga vägar och golfbanan. Programområdet Härnevihage angränsar till en dagvattendamm och Brobäcken. När avrinningsvägar och infiltrationsmöjligheter förändras behöver kommunen beakta översvänningsrisker både inom och utanför planområdet. Kommunen behöver säkerställa att ny bebyggelse inte tar skada eller orsakar skada i omgivning vid ett 100-årsregn med klimatfaktor.
- 1.10 Kommunen behöver även säkerställa framkomligheten för utryckningsfordon till och inom planområdet. För mer information se Länsstyrelsens *Rekommendationer för översvämning till följd av skyfall*. De åtgärder som kommunen bedömer som nödvändiga ska beskrivas i planbeskrivningar samt, om möjligt, säkerställs med planbestämmelser.
- 1.11 Enligt SGU:s karta över akksamhetsområden finns risk för skred inom båda programområdena. *Utrednings-PM geoteknik* (Structor, 2021-09-30) har också identifierat att Brobäckens slänter är relativt instabila och erosionskänsliga. Inför kommande detaljplanering behöver kommunen utreda och bedöma stabiliteten i området och de geotekniska riskerna. Riskerna ska även bedömas utifrån ett förändrat klimat.
- 1.12 Programområdena (Klockarbacka och Härnevihage) ligger båda inom riksintresse för Mälarens öar och strandområden enligt 4 kap. 1 och 2 §§ Miljöbalken (MB). Syftet med bestämmelserna är att skydda de betydelsefulla natur- och kulturvärdena så att dessa inte går förlorade genom olika typer av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön. Enligt bestämmelserna i MB utgör inte riksintresset ett hinder för exempelvis utvecklingen av befintliga tätorter.
- 1.13 I den fördjupande översiktsplanen för landsbygden (FÖP 2016) ingår planområdena i ett område som är markerat för ”Rekreation, natur- och kulturvärden”. I den nyligen antagna fördjupade översiktsplanen för Bro (FÖP Bro 2040) ingår de aktuella områdena i den nya tätortsavgränsningen. Kommunen bör förtydliga programhandlingarna med vilken avgränsning som är aktuell för att bedöma förslagets eventuella påverkan på riksintresset Mälarens öar och strandområden.
- 1.14 Inför framtagandet av planprogrammet har rapporten *Antikvariska synpunkter på förslag till bebyggelseområden inom riksintresset Bro* tagits fram (Arendus 2018). När rapporten togs fram ingick områdena inom riksintresse kulturmiljö för Bro, vilket inte längre är aktuellt. Även om programområdena inte längre ingår i ett riksintresseområde för kulturmiljö är det fortsatt viktigt att kommunen i den efterföljande planeringen tar hänsyn till förslagets påverkan på lokala natur- och kulturvärden på platsen. Kommunen bör därför ta fram en uppdaterad analys inför kommande detaljplanering.
- 1.15 Aktuella områden ligger söder om Mäljarbanan där det transporteras farligt gods. Enligt Länsstyrelsens rekommendationer ska risker med transporter av farligt gods beaktas inom 150 meter från väg och järnväg. Programområdet Härnevihage ligger drygt 150 meter från Mäljarbanan. När avstånd till riskkällor är i närheten av skyddsavstånden enligt Länsstyrelsens rekommendationer och riktlinjer kan kommunen med fördel i kommande detaljplanearbete beskriva riskkällan eller ange vilken riskkälla som finns. Se Länsstyrelsens *Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras transporter med farligt gods*.
- 1.16 Omkring området Klockaren finns fler kända fornlämningar i form av gravfält och ensamliggande gravar. Länsstyrelsen bedömer att det krävs en arkeologisk utredning enligt 2 kapitlet 11 § kulturmiljölagen inom programområdet Klockaren. Kontakt bör därför tas med Länsstyrelsens enhet för investeringsstöd och kulturmiljö i ett tidigt skede av planprocessen.

- 1.17 Omkring området Klockaren finns fler kända fornlämningar i form av gravfält och ensamliggande gravar. Länsstyrelsen bedömer att det krävs en arkeologisk utredning enligt 2 kapitlet 11§ kulturmiljölagen inom programområdet Klockaren. Kontakt bör därför tas med Länsstyrelsens enhet för investeringsstöd och kulturmiljö i ett tidigt skede av planprocessen.
- 1.18 Kommunen behöver i det fortsatta arbetet beakta eventuella biotopskyddande åkerholmar, stenrösen och alléer inom programområdena.
- 1.19 Det framgår i naturvärdesinventeringen (Upplands-Bro, 2020-05-19) att området Härneviage är häckmiljö för flera rödlistade arter. Kommunen behöver i det fortsatta arbetet beakta artskyddet, och bedöma bebyggelsens eventuella påverkan på fridlysta arter.

Kommentar

- 1.1 Kommunen noterar detta
- 1.2 Kommunen noterar detta
- 1.3 Kommunen noterar detta
- 1.4 Kommunen noterar detta
- 1.5 Kommunen noterar detta
- 1.6 Kommunen noterar detta
- 1.7 Kommunen noterar detta
- 1.8 Kommunen noterar detta
- 1.9 Kommunen noterar detta
- 1.10 Kommunen noterar detta
- 1.11 Kommunen noterar detta
- 1.12 Kommunen noterar detta
- 1.13 FÖP Bro 2040 är den aktuella avgränsningen för att bedöma förslagets eventuella påverkan på riksintresset Mälarens öar och strandområden. [Programmet uppdateras med information om FÖP Bro.](#)
- 1.14 Kommunen noterar detta
- 1.15 Kommunen noterar detta
- 1.16 Kommunen noterar detta
- 1.17 Kommunen noterar detta
- 1.18 Kommunen noterar detta
- 1.19 Kommunen noterar detta

2 Lantmäteriet inkom 2022-03-08

- 2.1 Planprogrammet berör endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de förändringar som beskrivs i planen kommer i och för sig att innebära att fastighetsindelningen kommer att behöva förändras eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etc.) kommer att behöva bildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, t.ex. då områden detaljplanläggs. I övrigt har Lantmäteriet inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar

- 2.1 Kommunen noterar detta och tar vidare synpunkter i kommande detaljplanearbete.

3 Trafikverket inkom 2022-03-31

- 3.1 Trafikverket yttrar sig i egenskap av ansvarig för transportslagsövergripande och långsiktig planering av samlat transportsystem i regionen och som ansvarig för den statliga infrastrukturen, i detta fall som förvaltare och ägare av Mäljarbanan norr om planområdet.
- 3.2 Det är positivt att kommunen tar fram ett planprogram för att studera och redogöra för övergripande trafik- och boendestruktur. Det gör också planprogrammet på ett bra sätt. Planområdet Härnevi Hage och Klockaren är dock inte sammanbundet geografiskt, vilket gör att planprogrammet blir fragmenterat.
- 3.3 Planområdet är som helhet inte utpekade som bebyggelse i kommunens översiktsplan. Kommunen har tagit fram en fördjupad översiktsplanen för landsbygden och i den pekade planområdet ut som "Rekreation, natur- och kulturmiljö". Dock är området med i RUF 2050 som primärt bebyggelseområde.
- 3.4 Kommunen behöver illustrera huruvida Härnevi hage och Klockaren ingår som bebyggelseutveckling i FÖP Bro 2040, samt hur områdena förhåller sig till tätortsavgränsningen för Bro.
- 3.5 Utifrån tänkt markanvändning behöver kommunen redogöra för hur mycket trafik som genereras från planen, d v s trafikallsträng. Denna exploatering bör också ingå i den kommunövergripande trafikallsträng som Trafikverket efterfrågar.
- 3.6 Härnevi hage ligger cirka 500-800 meter från Bro station och har en viss koppling till Trädgårdsstaden som byggs ut och får sitt sammanhang. Klockaren ligger cirka 1-1.5 km från Bro station, och ligger mer perifert i förhållande till Bro centrum, vilket förväntas ge en större bilallsträng.
- 3.7 Då service och målpunkter finns norr om järnvägen kommer anläggande av områden söder om järnvägen aktualisera barriäreffekter, då järnvägen behöver korsas för att nå skolor, service mm. Kommunen behöver därmed aktivt arbeta med att inte öka barriäreffekten och möta upp med god tillgänglighet till viktiga målpunkter med t ex kollektivtrafik och gång-cykelinfrastruktur.
- 3.8 Kommunen redovisar att det finns befintliga kopplingar till gång-cykelvägar samt planerade nya gång-cykelvägar till områdena, vilket är positivt. Dock är tillgänglighet och turtäthet för buss begränsad vilket och gör att områdena riskerar att bli bilberoende.
- 3.9 Kommunen behöver i kommande arbete ta fram en bullerutredning, som redovisar beräknade bullernivåer kopplat till bl a järnvägen, Mäljarbanan. Trafikverkets basprognos 2040 ska tillämpas. Öster om planområdet ligger Nygårds industriområde och bangård. Buller från dessa olika störningskällor behöver tas med i utredningen.
- 3.10 Kommunen behöver i fortsatt arbete redogöra för dess hantering av dagvatten och risker för översvämning och skyfall, i ett förändrat klimat.

Kommentar

- 3.1 *Kommunen noterar detta.*
- 3.2 *Kommunen noterar detta.*
- 3.3 *I FÖP Bro 2040 som antogs 2002 inkluderas båda delområdena i avgränsning för tätortsavgränsningen, vilket är den mest aktuella. [Programmet uppdateras gällande FÖP Bro.](#)*
- 3.4 *Detta tydliggörs i kommande detaljplanarbete.*
- 3.5 *Kommunen noterar detta.*
- 3.6 *Kommunen noterar detta.*
- 3.7 *Kommunen noterar detta.*
- 3.8 *Kommunen noterar detta.*
- 3.9 *Kommunen noterar detta.*
- 3.10 *Kommunen noterar detta.*

Kommunala nämnder

4 Kultur- och fritidsnämnden inkom 2022-03-23

- 4.1 Kultur- och fritidskontoret noterar att båda områdena ligger utanför tätortsavgränsningen. Även om nya FÖP-Bro föreslår en ändring av det så ingår inte utbyggnadsplanerna i kommunens ÖP.
- 4.2 Båda delområdena ligger på tidigare jordbruksmark. Även om marken inte brukats på senare år bör odlingsbar mark inte bebyggas. Enligt miljöbalken får endast odlingsbar mark tas i anspråk om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Varje år bebyggs dock jordbruksmark, även i Upplands-Bro, och när åkermarken bebyggs försvinner den för alltid. Odlingsbar mark bör så långt som möjligt skyddas för framtida behov.
- 4.3 Områdena ligger inom riksintresset för Mälaren. Mälaren med öar och strandområden är i sin helhet av riksintresse på grund av sina natur- och kulturvärden och med hänsyn till det rörliga friluftslivet. Vid ingrepp inom dessa områden ska miljön och det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas.
- 4.4 Området ligger i kanten av Görvelnkilen. Enligt ÖP ska vi värna denna och ”Ta hänsyn till grönkilen, stärka gröna svaga samband och bevara och utveckla gröna kopplingar i kommande planläggning”. Inom området finns det markerade gröna svaga samband. De svaga sambanden är strategiska partier som är viktiga att bevara och utveckla. Kultur- och fritidskontoret betonar därför vikten av att bevara och stärka Görvelnkilen och ställer sig tveksamma till att en större exploatering av området är förenligt med ett bevarande och stärkande av Görvelnkilen.
- 4.5 Inom området för Härneviage finns höga naturvärden, klass 2. I FÖP Bro finns en planeringsinriktning som säger att kommunen ska bevara områden med naturvärdesklass 1 och 2.
- 4.6 Området Härneviage ligger i anslutning till Bro IP. Viktigt är att en exploatering av Härneviage inte sker på bekostnad av Bro IP:s framtid och möjlighet till utveckling. Det finns ett uppdrag att utveckla Bro IP med nya anläggningar och en förstudie har påbörjats inom Omdaning Bro. Dock är området för Bro IP begränsat, vilket skapar svårigheter för Bro IP att växa. Möjligheten att tillskapa oss mera mark är inte utredd, men kan möjligtvis påverkas av bebyggelse på Härneviage.
- 4.7 En annan risk med nya bostäder tätt inpå Bro IP är att framtida aktiviteter på Bro IP kan tvingas att begränsas i tid, det pga klagomål (hög ljudnivå) från närboende. Av detta finns det exempel på i Stockholmsregionen.
- 4.8 Tidigare låg de berörda områdena inom ett riksintresse för kulturmiljövärden. Trots upphävandet av riksintresset finns det fortfarande höga kulturmiljövärden i området. Den starkaste bidragande faktorn till upphävandet av riksintresset var framförallt med anledning av golfbanans förändring av landskapet i riksintressets södra del, runt Brogård. Berörda områden och runt kyrkan har fortfarande rika kulturmiljövärden som bör värnas. Området är fortsatt utpekad i kommunens gällande kulturmiljöprogram.
- 4.9 Klockaren med dess öppna odlingslandskap är fortsatt viktigt för att läsa det historiska landskapet. Det är även viktigt att vi även i framtiden ska kunna bruka marken som gjorts i århundranden. En exploatering här skulle även troligen innebära en påverkan på miljön runt kyrkan då klockstapelns dominerande ställning i landskapet riskera att försämrats.
- 4.10 Utifrån ett kulturmiljöperspektiv är det önskvärt att undvika vidare större exploateringar söder om Ginnlögs väg. Det är viktigt att bevara det öppna odlingslandskapet och de fria visuella kopplingarna till Bro kyrka. I anslutning till Härneviage återfinns också kommunens största samlade skålgropslokal. Åtgärder som försämrar förståelsen för denna plats bör således undvikas.

- 4.11 Att bebygga åkermark är inte hållbart. Då bruksbar mark tas i anspråk försvinner möjligheten för framtida generationer att odla marken, och deras möjlighet till försörjning försämras.
- 4.12 Vikten av fysisk aktivitet och stimulans för hjärta och hjärna är allmänt känt och särskilt viktigt är det att uppmuntra barnen till fysisk aktivitet. En plan som riskerar begränsningar för Bro IP:s verksamhet är därför inte önskvärt sett från ett barnperspektiv.

Kommentar

- 4.1 *FÖP Bro är nu antagen och visar den mest aktuella tätortsavgränsning där båda områden i planprogrammet inkluderas.*
- 4.2 *Programområdena är planlagda som golfbana. Därför är de inte längre klassade som jordbruksmark.*
- 4.3 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 4.4 *Inom områden av svaga samband anges det i RUFSS olika förhållningssätt. Den som direkt beror ny bebyggelse beskriver att detta ska undvikas men om det sker en negativ påverkan ska detta kompenseras med lämpliga åtgärder för att upprätthålla sambandets funktion. Det är det som avses göras i det kommande detaljplanearbete.*
- 4.5 *Vid en byggnation inom programområde Härneviage riskerar fågellivet att störas. Inom området härneviage häckar rödlistade arten sävsparv, men populationen har ökat under de senaste åren enligt artdatabanken (2020). Sånglärka och ängspiålar häckar även inom planområdet idag, men har plockats bort från rödlistade arter (2020). Så länge området har en öppen karaktär som innehåller vass och salix kommer arten sävsparv, som är rödlistad, att kunna häcka. Sävsparven förekommer på flera lokaler i närområdet och är allmän inom Broängarnas naturreservat. Kompensationsåtgärder för fågellivet ska utredas vidare under planarbetet. Exempel på kompensationsåtgärder för fågellivet inom programområde Härneviage har tagits fram av Biomedica Omberg, 2020-05-31. Dessutom planeras minst en dagvattendamm planeras för planområdet vilket bedöms ha positiv betydelse för fågellivet.*
- Inom programområdet finns naturvärden som Brobäcken, Brogårds allé som är biotopsskyddad och Härneviage i öster som hyser stor biologisk mångfald. Ny bebyggelse inom programområden Härneviage kommer vara på tidigare åkermark och inte på dessa områden.*
- 4.6 *Det här är något som vi vidare bör kommunicera kring. Det vore önskvärt att göra detta när det finns mer information om vad och hur man skulle vilja bygga i Bro IP. I samband med godkännande av detaljplaneprogrammet för Klockaren och Härneviage avser kommunen och fastighetsägaren för Brogård 1:88 teckna ett intentionsavtal gällande en möjlig expansion av Bro IP.*
- 4.7 *En utredning av ljudstörningar från idrottsplatsen har gjorts. Utredningen bedömer att avståndet och den befintliga skärmningen gör att verksamheten vid idrottsplatsen inte riskerar ge upphov till olägenhet för människors hälsa och att risken för störning bedöms vara låg. I ett framtida detaljplanearbete är det viktigt att vidare analysera störningar från idrottsplatsen och behov av eventuella åtgärder samt utreda hur bebyggelsen ska kunna utformas så att eventuella störningar inte skapar olägenhet för bostäderna samt att användandet av Idrottsplatsen inte begränsas till följd av tillskapandet av bostäderna*
- 4.8 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 4.9 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 4.10 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 4.11 *Se svar 4.2. Området består av tidigare åkermark som växt igen. Marken används i löpande drift av golfbanan och förändras kontinuerligt. Ris, sten och jordmassor förvaras inom området från ombyggnad av golfbana samt nedläggning av Eons ledning. Eftersom diken och dräneringssystem inte underhålls längre har den tidigare åkermarken delvis fått en annan*

karaktär. Området utgörs av obrukad åkermark. Vegetationen på åkermarken består huvudsakligen av ogräsarter. Tall, gran och björk har fått ordentligt fotfäste på senare år och expanderar nu in på åkermarken. Jordbruksmarken brukas inte längre idag och på grund av skötsel har förhållanden ändras redan.

4.12 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*

5 Socialnämnden inkom 2022-03-31

- 5.1 Socialnämnden är den nämnd i Upplands-Bro kommun som ansvarar för omsorg av personer med funktionsnedsättning samt att barn och familjer erhåller den hjälp som regleras i den samlade lagstiftningen inom socialtjänsten. Nämnden ansvarar även för nyanlända, sociala bostäder, kontrakt till individer som ej kan få bostad på den ordinarie bostadsmarknaden samt för arbetsmarknadsinsatser och daglig verksamhet.
- 5.2 Programområdena Härneviage och Klockaren ligger 500 - 800 meter respektive ca 1 - 1,5 km från Bro pendeltågstation. Nämnden ser positivt på att det utvecklas områden i närheten utav pendeltågsstationer. Kommunen bör säkra att det finns bussförbindelser i områdena så att även individer som sitter i rullstol, har en rollator eller som på grund utav en funktionsvariation kan inte kan promenera längre sträckor, kan ta sig självständigt till pendeltåget eller till Bro centrum där det finns kommersiell service, badhus och vårdcentral.
- 5.3 Områdena ligger i närheten utav Mälaren och har höga natur- och kulturvärden. En utbyggnad av gång- och cykelvägar samt naturstigar kan uppmuntra till en ökad folkhälsa genom promenader eller cykelturer hos Socialnämndens målgrupper. Gång- och cykelvägarna samt naturstigarna ska vara tillgänglighetsanpassade så att även de med rollator, rullstol eller permobil kan nyttja dessa. Barn och unga ska även kunna promenera eller cykla till skolan utav att behöva tänka på trafiken. Det bör även finnas gång- och cykelvägar ner till Mälaren och dess badplatser för de barn och unga som vill nyttja dessa under till exempel lov.
- 5.4 Enligt punkt 40.1 i Socialnämndens delegationsordning antagen den 21 september år 2021 äger socialchef rätt att yttra sig i enklare planärenden utan större principiell betydelse 3 kap. 2 § SoL.

Kommentar

- 5.1 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 5.2 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 5.3 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 5.4 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*

6 Äldre- och omsorgsnämnden inkom 2022-03-31

- 6.1 Äldre- och omsorgsnämnden är den nämnd i Upplands-Bro kommun som ansvarar för omsorg av äldre och personer med hemtjänstinsatser och vård- och omsorgsboende samt det förebyggande arbetet mot dessa målgrupper.
- 6.2 Upplands-Bro kommun ska bli en äldrevänlig kommun och nämnden anser att äldre och deras behov tas i beaktande i kommunens detaljplanearbete.
- 6.3 Programområdena Härneviage och Klockaren ligger 500 - 800 meter respektive ca 1 - 1,5 km från Bro pendeltågstation. Nämnden ser positivt på att det utvecklas områden i närheten utav pendeltågsstationer. Målgruppen äldre har kanske inte samma tillgång till bil som tidigare i livet och kan således vara beroende utav kollektivtrafik för att handla, göra ärenden eller besöka släktingar och vänner. Kommunen bör säkra att det finns bussförbindelser i områdena så att även äldre med en rörelseproblematik eller med rollator självständigt kan ta sig till pendeltåget eller till Bro centrum där det finns kommersiell service, badhus och vårdcentral.
- 6.4 Områdena ligger i närheten utav Mälaren och har höga natur- och kulturvärden. En utbyggnad av gång- och cykelvägar samt naturstigar kan uppmuntra till en ökad folkhälsa genom promenader eller cykelturer hos Äldre- och omsorgsnämndens målgrupper. Gång- och cykelvägarna och naturstigarna ska vara tillgänglighetsanpassade så att även de med rollator,

rullstol eller permobil självständigt kan nyttja dessa. Det bör finnas gott om bänkar och sittplatser längst med gång- och cykelvägarna men även tillgång till offentliga toaletter för att passa målgruppens behov.

- 6.5 Äldre- och omsorgsnämnden anser att dessa områden är lämpliga för olika boendeformer för äldre som ej kräver biståndsbeslut. Exempelvis seniorboende eller ett konceptboende för äldre med fokus på hållbar utveckling och odling.
- 6.6 Enligt punkt 28.1 i Äldre- och omsorgsnämndens delegationsordning antagen den 27 september år 2021 äger socialchef rätt att yttra sig i enklare planärenden utan större principiell betydelse 3 kap. 2 § SoL.

Kommentar

- 6.1 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 6.2 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 6.3 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 6.4 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 6.5 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 6.6 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*

7 Tekniska nämnden inkom 2022-03-29

- 7.1 Tekniska nämndens ordförande har tagit del av planprogrammet för Klockaren och Härnevihage och ställer sig i stort sett positiv till förslaget.
- 7.2 Syftet med planprogrammet är att studera möjlig utbyggnad av bostadsbebyggelse med trafikstruktur. Programmet anger riktlinjer för framtagande av de kommande nya detaljplanerna för dessa områden.
- 7.3 Tekniska avdelningen ser fram emot det fortsatta arbetet med framtagande av detaljplaner för planområdet.
- 7.4 En förutsättning för att öppna upp Assurs väg för allmän trafik, är att en gång-och cykelbana anläggs mellan den befintliga banan vid Bro kyrka och programområde Klockaren.
- 7.5 Va-enheten ser inget hinder för att ansluta till vatten och avlopp men de föreslagna anslutningspunkterna i programförslaget verkar inte vara de mest optimala. Man måste veta mer om exempelvis fastighetsindelningar, höjder och om det eventuellt kan bli aktuellt med L TA-anslutningar innan en bedömning kan ske.
- 7.6 Överföringsledningarna måste dras till båda programområdena över privat mark. Det kommer att behöva skrivas markupplåtelseavtal samt sökas ledningsrätt för de båda områdena.

Kommentar

- 7.1 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*
- 7.2 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*
- 7.3 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*
- 7.4 *Plan- och exploateringsenheten t noterar detta.*
- 7.5 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*
- 7.6 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*

8 Bygg- och miljönämnden inkom 2022-05-04

- 8.1 Bygg-och miljönämnden framhåller vikten av att kommande planarbeten för områdena Klockaren och Härnevihage sker med hänsyn till skrivningen i antagen FÖP för Bro tätort att området mellan tätortsgränsen, Bro Mälarstad, Bro kyrka och golfbanan anges som utredningsområde. Syftet med detta är att säkerställa en lämplig användning av områdena söder om Ginnlögs väg genom att klarlägga det kommunala intresset för kulturmiljö i området, dess

betydelse i övrigt för Bro samhälle vad gäller till exempel ekosystemtjänster samt eventuella önskemål om framtida tillkommande bebyggelse. Nämnden överlämnar som yttrande härutöver Samhällsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse gällande planprogram för Klockaren och Härnevihage.

- 8.2 Inom närliggande fastigheter Härnevi 1:71 och Brogård 4:1 finns potentiell förorenad mark strax intill Brobäcken. Brobäcken har avrinning mot Brogård 1:88 och inom fastigheten Brogård 4:1 fanns tidigare en vinylfabrik.
- 8.3 Det har vid fältundersökning visat sig att gamla vinylskivor med mera har dumpats i skogsområdet intill Brobäcken vilket misstänks komma från vinylfabriken som tidigare låg inom Brogård 4:1. Det är i dagsläget osäkert om de eventuella föroreningarna färdas hela vägen ner till planerade byggnationer på Klockaren och Härnevihage, men det är bra om ansvariga har kännedom om detta. Provtagning är planerad 30 Mars 2022. För mer information kan provtagningsplats, med blå markering, studeras i bifogat dokument till denna skrivelse. I övrigt har Miljö- och livsmedelsenheten inget mer att erinra gällande planförslaget på Klockaren och Härnevihage enligt inkomna uppgifter.
- 8.4 Miljö- och livsmedelsenheten bedömer att en kontroll av provtagningen och eventuella åtgärder vid föroreningsrisk ska vidtas innan byggnation i området påbörjas.
- 8.5 I övrigt har Miljö- och livsmedelsenheten inget mer att erinra gällande planförslaget på Klockaren och Härnevihage enligt inkomna uppgifter.
- 8.6 I FÖP för Bro beslutad 2022 omnämns områdena som pågående planprojekt och anknyter till omkringliggande planerade åtgärder. Bygglovsenheten bedömer att programmet är i linje med kommunens översiktliga vilja. Bygglovsenheten bedömer att det är viktigt att landskapsbilden i området beaktas vid utredning av lämplig totalhöjd och färgsättning för tillkommande bebyggelse. Riksintresset för kulturmiljövården är utsläckt i området men landskapets karaktär innebär fortsatt ett kommunalt intresse för kulturmiljövård med alléer och det öppna landskapet.
- 8.7 Bygglovsenheten bedömer det som lämpligt att de två områdena sedan hanteras i egna planprojekt då det förekommer skillnader i områdenas förutsättningar.
- 8.8 Trafiksäkerheten kan påverkas av tillkommande bostadsbebyggelse i närhet till Ginnlögs väg och detta kommer att ställa krav på anpassning av trafikens hastighet och utformning. Det är en viktig aspekt att ta med i fortsatt planering.
- 8.9 Bygglovsenheten bedömer att det är klokt att avstå en ytterligare utbredning med område C och D i programmet.

Kommentar

- 8.1 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*
- 8.2 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*
- 8.3 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta och vill gärna ta del av resultaten från den planerade provtagningen.*
- 8.4 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta och tar vidare del i detaljplaneprocess och projekteringen.*
- 8.5 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*
- 8.6 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*
- 8.7 *De två områdena kommer att handläggas som två olika planprojekt.*
- 8.8 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*
- 8.9 *Plan- och exploateringsenheten noterar detta.*

Övriga remissinstanser

9 Vattenfall Eldistribution AB inkom 2022-03-02

- 9.1 Vattenfall Eldistribution AB har ingen elnätanläggning inom område för aktuellt planområde eller inom dess direkta närområde och har därmed inget att erinra i rubricerat ärende.

Kommentar

- 9.1 Kommunen noterar detta.

10 Skogsstyrelsen inkom 2022-03-03

- 10.1 Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken, gällande skogliga åtgärder på skogsmark. Verksamhet rörande detaljplanläggning är inte att betrakta som skogsbruksåtgärd, varför Skogsstyrelsen inte har några synpunkter.

Kommentar

- 10.1 Kommunen noterar detta.

11 Käppalaförbundet inkom 2022-03-17

- 11.1 Käppalaförbundet har tagit del av förslag till rubricerat planprogram i Upplands-Bro kommun. Förbundet har inga anläggningar i området som kan påverkas av den föreslagna planen. Se gärna över sidnumreringen i planprogrammet. Förbundet har i övrigt inga synpunkter.

Kommentar

- 11.1 Kommunen noterar detta.

12 Upplands-Bro Villaägarförening inkom 2022-03-21

- 12.1 Vi har tidigare framfört att bebyggelsen inom Bro-Gårdstaden är alltför tät med tanke på den känsliga landsbygdsmiljö som kännetecknar Bro glesbygd därför är det här planförslaget ett steg i rätt riktning. Vi ställer oss positiva till planförslaget för Klockaren med tanke på att det inom Klockaren föreslås byggande av friliggande småhus, parhus, korta radhus och kedjehuslängor samt små flerbostadshus med villakarakter.
- 12.2 I en rapport från Boverket, Rapport 2014:24, sägs att minst hälften av de tillfrågade (5000 personer) vill bo i någon form av småhus, oavsett i vilken region de helst vill bo i. Bland de som helst vill bo i Stockholm är det 6 av 10 som vill bo i småhus. Över 70 % i åldern 25-49 år ville helst bo i småhus, över 60 % i åldern 50-65 år enligt en undersökning gjord av SEB, Demoskop 2019. Det är vår absoluta uppfattning att kommunen ska styra boendet mot byggandet av småhus i olika former när det är så tydligt att befolkningen i aktiv ålder helst bor i småhus.
- 12.3 Mot den bakgrunden tycker vi inte att det förslag som finns för Härneviage är lämpligt. Enligt planförslaget föreslås ett naturnära "stadsmiljö" med inslag av lokal odling och kretslopp. Från bebyggelsen i Bro-Gårdstaden förstår vi vad kommunen faktiskt menar med "stadsmiljö" och rekommenderar av den anledningen samma typ av bebyggelse som planförslaget anger för Klockaren.
- 12.4 Vi ser dock att det är "olyckligt" att det byggs så många olika boendeöar i kommunen. Det här sättet att utveckla samhället skapar små respektive stora problem när det gäller persontransporter till och från skolor, arbetsplatser och handel. Avståndet mellan bostad och skolor/centrum/ pendeltågsstation gör också att det sociala livet för barn/ungdomar, vuxna och pensionärer försvåras. Det kommer att bli svårt att bedriva fritidsaktiviteter i form av idrott, kultur och verksamhet för äldre Resor till och från sjukvård i olika former försvåras. Den samlade politiken i kommunen måste se till att det byggs lokaler för närhandel av livsmedel och samlingslokaler för föreningsverksamhet för ung och gammal. Om utbyggnaden av bostäder

fortsätter att ske i form av öar måste kommunen verka för att få en frekvent sammanbindande busstrafik införs mellan centrum och öarna. Vi ser att det saknas planering för detta.

- 12.5 Samtlig planerad nybyggnation av bostäder, lokalservice, förenings/kulturlokaler, gångstigar och vägar ska analyseras av kriminologer i samverkan med tjänstemän kommunen för att utveckla strategier i kommande bostadsutveckling för förebygga framtida brott.

Kommentar

12.1 Kommunen noterar detta.

12.2 Kommunen noterar detta.

12.3 *Inriktningen i programmet har förtydligats. Bebyggelsen varierar genom en blandning av radhusbebyggelse, kedjehus, parhus och fristående småhus. I Planprogrammet s. 33 föreslås området Härneviå byggas med varierande hustyper av småstadskaraktär i en skala som knyter an till befintlig bebyggelse i centrala Bro. Området är ca 5 ha stort och med en täthet om ca 40-50 bostäder/ha bedöms området rymma ca 200-250 bostäder. Som jämförelse är tätheten i Bro trädgårdsstad 70 lgh/ ha.*

12.4 Kommunen noterar detta

12.5 Kommunen noterar detta.

13 E.ON Energiinfrastruktur inkom 2022-03-21

- 13.1 E.ON Energiinfrastruktur AB (fd E.ON Värme Sverige AB) har en viktig huvudledning för hela nordvästra Stockholm i utkanten av aktuell fastighet. Grovt beskrivet angränsar fjärrvärmeledningen mot Ginnlögs väg och SL tågdepå. Denna ledning måste beaktas och kan inte flyttas. Vi har idag ingen möjlighet att leverera fjärrvärme till området då befintlig ledning är transitledning och ej påkopplingsbar. Dock bistår vi gärna med andra energilösningar vid behov. E.ON lämnar kontaktuppgifter för fortsatt kommunikation.

Kommentar

13.1 Kommunen noterar detta.

14 Region Stockholm inkom 2022-03-22

- 14.1 Region Stockholm konstaterar att föreslagna utvecklingsområden ligger inom utpekat område för primärt bebyggelse enligt RUFSS 2050. De ligger utmed befintlig busslinje och inom en kilometer från Bro station, vilket ger goda förutsättningar för att resa kollektivt.
- 14.2 Region Stockholm vill påtala vikten av att tidigt och genom hela planprocessen beakta förutsättningarna för cykel och gång, för att täcka in ett perspektiv av hela resan. Region Stockholm anser att den fortsatta utvecklingen av planområdena ska utgå från förhållningssätten till primära bebyggelse enligt RUFSS 2050.
- 14.3 Region Stockholm vill påtala vikten av att det gröna svaga sambandet genom området beaktas och att framtagande av förbättringsåtgärder som kan stärka sambandets funktion är en utgångspunkt i det fortsatta planarbetet.
- 14.4 Det är viktigt att efterföljande planeringen följer Region Stockholms Riktlinjer Utformning av infrastruktur med hänsyn till busstrafik (RiGata-Buss), längs de sträckor där busstrafik berörs. Region Stockholmstrafikförvaltning förutsätts delta i alla tidiga dialoger som berör kollektivtrafikens planering och förutsättningar, särskilt i frågor som rör framkomlighet och möjlighet till trafikering, för bästa möjliga slutresultat

Kommentar

14.1 Kommunen noterar detta.

14.2 Kommunen noterat detta.

14.3 Kommunen noterar detta.

14.4 Kommunen noterar detta.

15 Svenska kraftnät inkom 2022-03-23

- 15.1 Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende. Vi har i dagsläget inga anläggningar eller intressen som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter på rubricerad remiss. Vid eventuella frågor är ni välkomna att höra av er till oss via registrator@svk.se. Ange ärendenummer SvK 2022/609. För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2022-2031 på vår webbplats, www.svk.se

Kommentar

- 15.1 Kommunen noterar detta.

16 E.on inkom 2022-03-25

- 16.1 E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar enligt ovan rubricerat ärende och konstaterar att området berör vårt koncessionsområde för elnät. Inom programområdet kommer problemet med kapacitetsbristen inom regionen att påverka kommande anslutningar, ny fördelningsstation är planerad och kommer troligtvis också vara en förutsättning för att kunna ansluta ny bebyggelse, nya anslutningar kan göras men i begränsad omfattning.

Kommentar

- 16.1 Kommunen noterar detta.

17 Skanova inkom 2022-03-25

- 17.1 Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den. Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta <https://www.ledningskollen.se>. Kabelanvisning beställs via <https://www.ledningskollen.se>

Kommentar

- 17.1 Kommunen noterar detta.

18 Naturskyddsföreningen Upplands-Bro inkom 2022-03-27

- 18.1 Naturskyddsföreningen saknar beskrivning av hur områden med generellt biotopskydd och naturvärdesobjekt av naturvårdsklass 2 och 3 ska skyddas/bevaras eller kompenseras. Se kommunens naturvärdesinventering!
- 18.2 Vi anser att planprogrammet ska redovisa hur hänsyn tas till naturvärdesinventeringen och hur man kommer att bevara naturvårdsarter i naturvårdsklass 2 och hur naturvårdsarter klass 3 ska bevaras eller kompenseras.
- 18.3 Området Klockaren: Kommunens naturvärdesinventering visar att det finns odlingsrösen. De har generellt skydd och kan eventuellt hysa ormar som är fridlysta. Naturskyddsföreningen saknar beskrivning av hur områden med generellt biotopskydd och naturvärdesobjekt av naturvårdsklass 2 ska bevaras och hur naturvärdesobjekt av naturvårdsklass 3 ska bevaras eller kompenseras.
- 18.4 Området Härneviage: Enligt naturvärdesinventeringen är området en artrikt i miljö för fåglar och häckmiljö för flera rödlistade arter och det förekommer naturvårdsarter i naturvårdsklass 2. Naturskyddsföreningen anser, liksom kommunens naturvärdesinventering och Naturvårdsverket, att områden med naturvårdsklass 2 bör bevaras.

Kommentar

- 18.1 *Kompensationsåtgärder för fågellivet och andra naturvärdesobjekt ska utredas vidare under planarbetet.*
- 18.2 *Detta är inte något som kan svaras på nu men det ska göras i kommande detaljplanearbete.*

- 18.3 *Även detta kommer undersökas vidare i planprocessen. När planprocessen fortgår kommer diskussion kring bevaring och kompensation kunna diskuteras i mer detalj.*
- 18.4 *Kommunen noterar detta.*

Privatpersoner och övriga

19 Privatperson 1 inkom 2022-02-28

- 19.1 Synpunkter gäller delområde Klockaren.
- 19.2 Det stora och omfattande arbetet som i övrigt görs att bygga ett Bro mälarstrand upplevs som viktigt för kommunen och bra för Bro i sin helhet.
- 19.3 Satellitbilden i planprogrammet visar inte hur det ser ut i dagsläget. Grönområden finns inte kvar och är bebyggt i området Tegelhagen. Utbyggnad av Tegelhagen påverkar om det fortfarande finns djurliv och naturvårdsarterna i det området.
- 19.4 Hen upplever att den miljö, känsla och trygghet man vill skapa i området lätt kommer att försvinna om man skulle ta bort det sista närliggande lilla fältet som fortfarande finns kvar. Den frihetskänslan som gjorde att man ville flytta till området kommer att försvinna om det byggs ytterligare i området utöver det enorma byggarbetet som redan sker.
- 19.5 I området Klockaren leker barn som bor invid och förskolan använder området för utomhusaktivitet.
- 19.6 Hen har bifogat en bild där golfområdet är markerat i rött och poängterar att hela området är inhägnat och inte går att beträda för de som bor i området väster om golfbanan. Det gör att man blir utestängd från den miljön om man bor i området och att det inte finns så mycket ställen att vara utomhus om man vill komma utanför bygga områden.
- 19.7 I bilagan om områdesanalys för bostäder gjordes fältbesöket 2017. Det var långt innan det har börjats byggas så mycket, så det djurlivet som fanns där Tegelhagen nu står har flyttats, och området Klockaren påverkar deras rörelsefrihet och chansen att de försvinner helt.
- 19.8 I skogsön öster om Klockaren finns en form av åtelplats och jaktorn som gör det en otrygg miljö för barn att leka i.
- 19.9 Slutligen vill hen få sagt att de inte vill att det ska byggas i området klockaren om inte för möjligheten för djurliv att röra sig, så för oss boende i området då vi har lite orörd miljö att vara på eller för våra barn att leka fritt på.

Kommentar

- 19.1 *Kommunen noterar detta.*
- 19.2 *Kommunen noterar detta.*
- 19.3 *I kommande arbeten i detaljplanprocessen kommer det tydliggöras att grönområdet väster om Klockaren är bostadsområdet Tegelhagen.*
- 19.4 *Ytorna och volymerna för bostadsbygge på delområdena i planprogrammet är på en mycket mindre skala än området Tegelhagen. Det kommer finnas en grönkorridor mellan Tegelhagen och Klockaren och dessa två bostadsområden kommer inte byggas för tätt in på varandra.*
- 19.5 *Planen är att behålla en yta norr om Assurs väg som kan fortsätta användas av barn och förskolan.*
- 19.6 *Kommunen noterar detta.*
- 19.7 *Arbetet att ta fram planprogrammet har pågått under flera år och är inte uppdaterade med senaste utbyggnader i Tegelhagen. I kommande detaljplanprocessen för både områden kommer uppdaterade handlingar tas fram.*
- 19.8 *Kommunen noterar detta.*
- 19.9 *Kommunen noterar detta.*

20 Privatperson 1 inkom 2022-03-27

- 20.1 Hen frågar att det inte byggs in området Klockaren. Hen har precis flytta in i huset intill som har valts med stor omsorg på grund av läget mot det öppna fältet. Hen har även väntat längre och betalat mer för detta läge. Hen tycker därför att det är tråkigt att det kommer byggas så nära husets baksida. Hen har även frågor nedan:
- 20.2 Hur sannolikt är det att det kommer byggas i området?
- 20.3 När vet kommunen om man ska bygga?
- 20.4 När kan man överklaga?
- 20.5 När förväntas byggarbetet starta (om ni väl bygger)?
- 20.6 Kan ni inte bygga i området Härnevihage istället så det inte stör invid där folk bor nu?

Kommentar

- 20.1 *Kommunen noterar detta.*
- 20.2 *Frågorna är svår att svara på då det är väldigt tidigt i planprocessen. Många faktorer såsom förhållanden på plats, politisk vilja, resursfördelning, byggherre, och synpunkter påverkar. Med det sagt är ett planprogram första steget för att något kan bebyggas i området.*
- 20.3 *Man kan enbart börja byggprocessen när en plan fått laga kraft. När eller om detta sker går inte att svara på i nuläget.*
- 20.4 *Den som vill överklaga måste senast innan granskning tiden har gått ut ha lämnat skriftliga synpunkter som kommunen inte tillgodosett i detaljplanen. När politikerna har fattat beslut om att anta en detaljplan så finns möjlighet att överklaga. Man har tre veckor på sig efter att beslutet har fattats och kungjorts på kommunens anslagstavla.*
- 20.5 *Den här frågan går inte heller att svara på så tidigt i planprocessen. En tidplan kommer i nästa skede av planprocessen.*
- 20.6 *Kommunen kommer dela upp områdena Klockaren och Härnevihage i två olika detaljplaner som kommer prövas i detaljplaneprocessen.*

21 Privatperson 2 inkom 22-02-28

- 21.1 Satellitbilden i planprogrammet stämmer inte överens med verkligheten och är ett gammalt foto. I dagsläget är området Tegelhagen byggt.
- 21.2 Det sker stor byggnation i området Tegelhagen. Det tycker hen är fint och att det kommer bli toppen när det är klart och går hela vägen ner till Mälaren.
- 21.3 Ett till bygge på området Klockaren gör hen ledsen då de i dagsläget går promenader dagligen runt området 'Klockaren'. Promenader i naturen är en av anledningarna till att man valde att flytta till området.
- 21.4 Naturen är otroligt värdefull för de människor och djur som bor i området. Barn använder området Klockaren idag för att leka och gå på utflykter, och naturen bidrar till biologisk mångfald.
- 21.5 Hen har förståelse för att kommunen växer och att det behövs nya bostäder men tror att genom att bevara en del av naturen och grönområden kommer det göra området mer attraktivt och exklusivt.
- 21.6 Om vetenskapen hade funnits att huset som de köpt skulle bli inbyggt hade de inte köpt och uppskattar verkligen utsikten de har nu.

Kommentar

- 21.1 *I kommande arbeten i detaljplaneprocessen kommer det tydliggöras att grönområdet väster om Klockaren är ett bostadsområde Tegelhagen.*
- 21.2 *Kommunen noterar detta.*
- 21.3 *I planprogrammet beskrivs det att man vill behålla en öppen grönyta norr om Assurs väg som kan fortsätta användas av barn, förskolan och de som vill promenera genom området. Ambitionen att skapa fler gångstråk genom områdena Klockaren och Härnevihage.*
- 21.4 *Kommunen noterar detta*
- 21.5 *Kommunen noterar detta*
- 21.6 *Kommunen noterar detta*

22 Privatperson 3 inkom 2022-03-11

- 22.1 Synpunkter beror programområdet Klockaren som hen ställer sig negativt till.
- 22.2 Närheten till naturen och utsikten bakom huset det lugn och stillhet det sprider var anledningar till att bo där de gör. Det är något som borde tas vara på, likaså närhet till naturen. Det är även något som Bro ska sikta på och anamma. En artikel bifogades i yttrandet med citat som berättar om vikten med natur i våra liv.
- 22.3 Närhet till natur är väldigt populärt bland barnfamiljer och de tror att det är den typ av invånare Bro är ute efter. Hen beskriver att de inte vill bo i en betongdjungel.
- 22.4 Rådjur, vildsvin, ekorrar, större fåglar är en del av en mängd djur som har setts på området Klockaren och det poängterar att det verkar vara ett uppskattat område för naturens djur.
- 22.5 De beskriver att de uppskattar att Bro utvecklas och tycker att det är kul att det byggs, men inte på deras baksida och på den sista naturbiten i området.

Kommentar

- 22.1 *Kommunen noterar detta.*
- 22.2 *Kommunen noterar detta*
- 22.3 *Kommunen noterar detta.*
- 22.4 *Kommunen noterar detta.*
- 22.5 *Kommunen noterar detta.*

23 Svenska kyrkan Bro församling inkom 2022-03-30

- 23.1 Bro församling välkomnar bebyggelse i kyrkans närhet då vi kan förvänta oss fler kyrkbesökare och deltagare i församlingens olika aktiviteter vilka kan finna ro i vår vackra kyrkogårdsmiljö. Det är vår förhoppning att de nya invånarna ska ta del av den historia som området kan berätta för oss, men även söka ro och tid för kontemplation i den vackra kyrkogårdsmiljön.
- 23.2 Bro kyrka med omgivning utgör den äldsta delen i samhället Bro och församlingen ser gärna att platsens karaktär behålls i så stor utsträckning som möjligt.
- 23.3 Under byggnationen av Klockaren kommer en hel del tung trafik att gå förbi kyrkan på Assurs väg, varför det är viktigt att vägkorsningen vid Bro kyrka blir en säker miljö. Trafiken i korsningen går åt både höger och vänster och för att undvika incidenter föreslår vi en hastig-hetsbegränsning på 30km/tim. vid vägskalet Assurs väg/Brogårdsvägen under byggnations-tiden.
- 23.4 Det är svårt att avgöra från bildmaterialet hur nära bebyggelsen vid Klockaren kommer klock-stapeln. Vi önskar att avståndet mellan bebyggelse och klockstapel ökas och att bebyggelsen avskärmas från klockstapelområdet med en häck eller dylikt.

- 23.5 Det vore tacknämligt om en skalenlig modell av bebyggelsen kunde presenteras så att det blir tydligare hur bebyggelsen i Klockaren förhåller sig till klockstapeln.
- 23.6 Kyrkogården är en plats för kontemplation och eftertanke och den hävdvunna utsikten bör därför inte störas av alltför närgången och hög bebyggelse. Trots avståndet kommer området Härneviage att förändra siktlinjen från den nyare delen av kyrkogården mot Bro samhälle. Området kommer dessutom att ligga på jordbruksmark. Med tanke på rådande världsläge är det en hållbar strategi att spara på jordbruksmark som skulle kunna odlas i framtiden.
- 23.7 En eventuell byggnation av området gör att det för alltid kommer att försvinna odlingsbar jord, varför vi föreslår att eventuell byggnation av området förs på framtiden.
- 23.8 Härneviage har också högt naturvärde, enligt naturvärdesinventeringen har det naturvärdes-klass 2 Det är förvånande att man valt att bebygga ett område med naturvärdeklass 2, då det i naturvärdesinventeringen anges att områden med naturvärdeklass 1 och 2 inte skall bebyggas.

Kommentar

- 23.1 *Kommunen noterar detta.*
- 23.2 *Kommunen noterar detta.*
- 23.3 *Kommunen noterar detta.*
- 23.4 *Detta är inte något som vi kan svara på nu men vi kommer förtydliga senare i detaljplaneprocessen hur den nya bebyggelsen förhåller sig till Klockstapeln.*
- 23.5 *Kommunen tackar för idén och noterar att det är något som kan göras i det nästa skedet i processen, detaljplanesområdet. Hur bebyggelsen förhåller sig till klockstapeln är viktigt.*
- 23.6 *Kommunen noterar detta.*
- 23.7 *Kommunen noterar detta.*
- 23.8 *Kommunen noterar detta.*

24 Privatperson 4 inkom 2022-03-13

- 24.1 Hen tycker att det inte borde byggas mer i Bro nu och att det inte behövs byggas i vartenda grönområde bara för att det finns möjlighet till det.
- 24.2 De som bor i Bro har valt det för närheten till naturen. Det är viktigt att bevara naturen eftersom det är det som gör Bro attraktivt.
- 24.3 Hen tycker att om det måste byggas, så ska det inte finnas fler hyresområden och att man borde ta hand om de som redan finns istället.

Kommentar

- 24.1 *Kommunen noterar detta.*
- 24.2 *Kommunen noterar detta.*
- 24.3 *Kommunen noterar detta.*

Resultat av samrådet

Ändringar i planprogrammet

Planprogrammet har reviderats efter samrådet. Ändringar syftar framförallt till att förtydliga programmet samt att komplettera programmet med utredning om ljud från idrottsplatsen. Programmet har också uppdaterats efter att FÖP Bro antagits.

Utöver ovan nämnda revideringar har mindre redaktionella ändringar tillkommit.

Underlagsmaterial

- Kopior av inkomna synpunkter under samrådet.

Materialet går att beställa från kommunens enhet för Samhällsutvecklingsprojekt.

Upprättad 2022-04-25 och reviderad 2023-04-26 av

Plan- och exploateringsenheten

Tove Carlsson
Plan- och
exploateringschef

Claudia Wikse Barrow
Planarkitekt

Joakim Olsson Syväluoma
Projektledare exploatering

Reviderad av
Lina Wallenius
Planarkitekt

Enheten för bostäder och fysisk planering
Sofie Norrgård

Datum
2022-04-14

Beteckning
402-0370-2022

Upplands-Bro kommun
Dnr KS 18/0120
kommunstyrelsen@upplands-bro.se

Planprogram för Klockaren och Härnevihage (delar av Brogård 1:88), i Upplands-Bro kommun

Bakgrund

Upplands-Bro kommun har översänt förslag till planprogram, upprättat i februari 2022, till Länsstyrelsen för samråd. Syftet med planprogrammet är att studera möjlig utbyggnad av bostadsbebyggelse med trafikstruktur för områdena Klockaren och Härnevihage. Området Klockaren föreslås innehålla cirka 100 bostäder, med småskalig bebyggelse. Området Härnevihage föreslås bebyggas med cirka 200-250 bostäder med småhusbebyggelse. Programmet anger riktlinjer för framtagande av kommande detaljplanering inom dessa områden.

Länsstyrelsen lämnar synpunkter på förslaget utifrån innehållet i 5 kap. 14 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Länsstyrelsens bedömning

Inför kommande detaljplanering behöver kommunen särskilt beakta miljö kvalitetsnormer för vatten, buller, översvänningsrisk och geotekniska risker.

Länsstyrelsen lämnar även rådgivande synpunkter kopplade till riksintresse Mälaren med öar och stränder, kulturmiljö och transporter med farligt gods. Vidare lämnar Länsstyrelsen synpunkter på planens genomförbarhet avseende fornlämningar, naturmiljö, biotopskydd och artskydd.

Ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har, i detta skede, följande synpunkter på de områden som Länsstyrelsen senare har att bevaka enligt 11 kap. 10 § PBL vid detaljplaneskedet.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Aktuella områden avvattnas till vattenförekomsten Mälaren-Görväln via Brobäcken som mynnar i Natura 2000 området Broviken (SE0110130). Broviken är ett så kallat vattenanknutet Natura 2000-område, vilket innebär att dess bevarandemål samtidigt är miljö kvalitetsnormer för vatten. Bevarandemålet för Broviken är gynnsam bevarandestatus för naturtypen 3150 *Naturligt näringsrika sjöar*. Vad som kännetecknar gynnsam bevarandestatus definieras i bevarandeplanen för området¹.

¹ <https://nvpub.vic-metria.nu/handlingar/rest/dokument/257233>

PROGRAMYTTRANDE

Datum
2022-04-14

Beteckning
402-0370-2022

Mälaren-Görväln har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Flera kvalitetsfaktorer är klassificerade i den sämsta statusklassen vilket innebär att koncentrationen av dessa ämnen inte får öka ytterligare. Det gäller koppar, PFOS, PBDE, kvicksilver, antracen, kadmium, bly och tbt. Hanteringen av dagvattnet behöver anpassas i kommande detaljplanering så att belastningen av dessa ämnen inte ökar. De övergripande dagvattenlösningar som föreslås i programmet har goda förutsättningar att uppfylla detta mål, men det är viktigt att dagvattenhanteringen utreds utförligt i kommande detaljplanering så att målet kan nås. Kommunen behöver även ta hänsyn till den kumulativa påverkan på recipienten, då omkringliggande detaljplaner (bland annat Trädgårdsstaden) riskerar att öka belastningen.

Vi vill också upplysa om att från och med den 22 december 2021 gäller nya föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster varför uppgifterna om ekologisk status, kemisk status och miljökvalitetsnormer är inaktuella (se <https://viss.lansstyrelsen.se/>). En skillnad mot tidigare är att miljökvalitetsnormen nu kan skilja sig åt mellan olika kvalitetsfaktorer och påverkanstryck för samma vattenförekomst. Det möjliggör att de kvalitetsfaktorer som är svåra att förbättra till det ursprungliga måläret (2015) kan medges en tidsfrist eller få mindre stränga krav. Kommunen behöver visa hur planen påverkar möjligheten att följa samtliga miljökvalitetsnormer för berörda vattenförekomster.

Hälsa och säkerhet

Buller

I planprogrammet redovisas Ginnlögs väg och Mälarbanan som de aktuella bullerkällorna för områdena. I programområdet Härneviage föreslås stadsradhus i tre våningar närmst Ginnlögs väg. Dessa föreslås utformas som u-formade kvarter för att skydda mot trafikbullret. Inför kommande detaljplanering behöver kommunen särskilt beakta utformningen av kvarterens hörn så att samtliga lägenheter får tillgång till en tyst sida där minst hälften av boningsrummen är vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids.

Inför kommande detaljplanering behöver kommunen även beakta eventuell bulleralstring från Bro pendeltågsstation, befintliga idrottsplatser och intilliggande verksamhetsområden.

Översvämningsrisk till följd av skyfall

Med föreslagen bebyggelse kommer andelen hårdgjord yta att öka. Inom programområdet Klockaren finns en höjdrygg i öst-västlig riktning vilket medför att avrinningsstråken för planområdet rinner mot befintliga vägar och golfbanan. Programområdet Härneviage angränsar till en dagvattendamm och Brobäcken. När avrinningsvägar och infiltrationsmöjligheter förändras behöver kommunen beakta översvämningsrisker både inom och utanför planområdet. Kommunen behöver säkerställa att ny bebyggelse inte tar skada eller orsakar skada i omgivning vid ett 100-årsregn med klimatfaktor.

PROGRAMYTTRANDE

Datum
2022-04-14

Beteckning
402-0370-2022

Kommunen behöver även säkerställa framkomligheten för utryckningsfordon till och inom planområdet. För mer information se Länsstyrelsens [Rekommendationer för översvämning till följd av skyfall](#). De åtgärder som kommunen bedömer som nödvändiga ska beskrivas i planbeskrivningar samt, om möjligt, säkerställs med planbestämmelser.

Geotekniska risker

Enligt SGU:s karta över aktsamhetsområden finns risk för skred inom båda programområdena. *Utrednings-PM geoteknik* (Structor, 2021-09-30) har också identifierat att Brobäckens slänter är relativt instabila och erosionskänsliga. Inför kommande detaljplanering behöver kommunen utreda och bedöma stabiliteten i området och de geotekniska riskerna. Riskerna ska även bedömas utifrån ett förändrat klimat.

Råd om tillämpning av 2 kap. PBL

Mälaren med öar och strandområden, enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB
Programområdena (Klockarbacka och Härneviage) ligger båda inom riksintresse för Mälarens öar och strandområden enligt 4 kap. 1 och 2 §§ Miljöbalken (MB). Syftet med bestämmelserna är att skydda de betydelsefulla natur- och kulturvärdena så att dessa inte går förlorade genom olika typer av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön. Enligt bestämmelserna i MB utgör inte riksintresset ett hinder för exempelvis utvecklingen av befintliga tätorter.

I den fördjupande översiktsplanen för landsbygden (FÖP 2016) ingår planområdena i ett område som är markerat för "Rekreation, natur- och kulturvärden". I den nyligen antagna fördjupade översiktsplanen för Bro (FÖP Bro 2040) ingår de aktuella områdena i den nya tätortsavgränsningen. Kommunen bör förtydliga programhandlingarna med vilken avgränsning som är aktuell för att bedöma förslagets eventuella påverkan på riksintresset Mälarens öar och strandområden.

Kulturmiljö

Inför framtagandet av planprogrammet har rapporten *Antikvariska synpunkter på förslag till bebyggelseområden inom riksintresset Bro* tagits fram (Arendus 2018). När rapporten togs fram ingick områdena inom riksintresse kulturmiljö för Bro, vilket inte längre är aktuellt. Även om programområdena inte längre ingår i ett riksintresseområde för kulturmiljö är det fortsatt viktigt att kommunen i den efterföljande planeringen tar hänsyn till förslagets påverkan på lokala natur- och kulturvärden på platsen. Kommunen bör därför ta fram en uppdaterad analys inför kommande detaljplanering.

Transporter med farligt gods

Aktuella områden ligger söder om Mäljarbanan där det transporteras farligt gods. Enligt Länsstyrelsens rekommendationer ska risker med transporter av farligt gods beaktas inom 150 meter från väg och järnväg. Programområdet Härneviage

PROGRAMYTTRANDE

Datum
2022-04-14

Beteckning
402-0370-2022

ligger drygt 150 meter från Mälarbanan. När avstånd till riskkällor är i närheten av skyddsavstånden enligt Länsstyrelsens rekommendationer och riktlinjer kan kommunen med fördel i kommande detaljplanearbete beskriva riskkällan eller ange vilken riskkälla som finns. Se Länsstyrelsens [*Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras transporter med farligt gods.*](#)

Övriga synpunkter av betydelse för planens genomförbarhet**Fornlämningar**

Omkring området Klockaren finns fler kända fornlämningar i form av gravfält och ensamliggande gravar. Länsstyrelsen bedömer att det krävs en arkeologisk utredning enligt 2 kapitlet 11§ kulturmiljölagen inom programområdet Klockaren. Kontakt bör därför tas med Länsstyrelsens enhet för investeringsstöd och kulturmiljö i ett tidigt skede av planprocessen.

Naturvärden

Programområdena ligger inom Görvälnkilen. Planerad bebyggelse kan försvaga det redan svaga gröna sambandet. Eventuell negativ påverkan på kilen bör kompenseras genom åtgärder som kan upprätthålla sambandets funktion.

Biotopskydd

Kommunen behöver i det fortsatta arbetet beakta eventuella biotopskyddande åkerholmar, stenrösen och alléer inom programområdena.

Artskydd

Det framgår i naturvärdesinventeringen (Upplands-Bro, 2020-05-19) att området Härnevihage är häckmiljö för flera rödlistade arter. Kommunen behöver i det fortsatta arbetet beakta artskyddet, och bedöma bebyggelsens eventuella påverkan på fridlysta arter.

Medverkande i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Tatjana Joksimović med planhandläggare Sofie Norrgård som föredragande. I den slutliga handläggningen har också samordnare Lisa Palmér medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd